

3) Dens Renovationsvæsen.

4) Transportvæsenet og

5) Cellernes Opvarmning.

Som det nærmere er paavist i den mellem Bilagene værende Indberetning fra Stadsingeniør Jørgensen, ere Forholdene ved Anstalten i Henseende til de 5 nævnte Punkter yderst uheldige og uforaarligt ordnede, saa at en eventuel Epidemi paa Anstalten vil blive meget vanskelig at bekæmpe.

Der skal i saa Henseende fremhæves følgende:

ad 1. Spildevandsafledningen.

Hovedledningerne ere ikke lagte dybt nok, saaledes at samtlige Ledninger have for svagt Fald, og Rørene bestaa af Drænrør, der endog flere Steder ere utætte, saaledes at Jordbunden inficeres og Bygningerne udsættes for Jugtighed, ligesom det har vist sig umuligt at afvande og udtørre Kælderne, hvad der paa flere Steder af Anstalten vilde være høist ønskeligt. Anstaltens Spildevand (derunder Afløbet fra Latrinkulerne) løber i aaben Grøft langs Vejen ned for Anstaltens Park, hvorved der paa varme Dage foraarjages en ulidelig Stank, og endelig ledes kun Halvdelen af Spildevandet direkte til Havet, medens Resten passerer en stor Dam, hvor det bundfælder Stoffer, der gaa i Gæring og kunne blive farlige for hele Omegnens Sundhedstilstand. Endelig ere samtlige Brønde under Køkkenafløb og Tagrender utætte, og der findes intetsteds Vandlaase. Afløbet fra hele Terrainet er mangelfuldt, og de fornødne Hændestensbrønde mangle.

ad 2. Vandforsyningen.

Anstalten forsynes med Vand, dels fra 5 artesiske Boringer, dels fra en Dam. Dammen er dybt beliggende og omgivet af dyrkede Marker, hvorfor det ikke er ubeløst, at den kan inficeres ved Gødningstoffer, der opløses af Regn eller ved Tøbrud søge til Dammen. Desuden har Dammen Tilløb fra en mindre Bæk og Rilder i Bund og Sider, saaledes at Vandet i den altid indeholder opslømmede Jordpartikler. Vandet fra de artesiske Boringer er tilfredsstillende, men det ledes alt ud i Dammen, saaledes at det fuldstændig odelægges. En i Detlefsen & Meyers Laboratorium foretagen Undersøgelse af Vandet har vist, at det, selv efter 2 Gange at have passeret Filtrene, er meget utilfredsstillende.

ad 3. Renovationsvæsenet.

Dette er indrettet efter en meget uheldig Blanding af Tønde- og Grube-systemet. I Anstaltens mange Klosetter er anbragt Spande, i hvilke faste og flydende Gæskremitter optages paa en Gang. Disse Spande udtømmes ved, at Indholdet fra dem hældes igennem Rør derfra til en Tønde i Kælderen, men som en Følge af, at ogsaa faste Gæskremitter skulle passere disse Rør, ere de altid i en modbydelig Tilstand, og Tønderne, i hvilke Rørene udmunde, kunne ofte ikke optage saa meget, som hældes i Rørene. Rensningen af Klosetspandene maa som en Følge af dette System foregaa i Klosetrummene, hvilket vanskeligt lader sig gøre, og Rensningen af Tønderne foregaa, naar disse udtømmes i en dertil bestemt Grube, men det Vand, der benyttes hertil, oppumpes fra en Brønd umiddelbart ved Gruben og er stadig stærkt inficeret fra Gruben.

ad 4. Transportvæsenet.

Paa en Anstalt af denne Art er det af stor Betydning, at der findes Stinnevæje, ad hvilke Transporten fra Produktionsstederne (Køkken og Badstue) til Forbrugstederne kan ske paa saa hurtig og bekvem Maade som muligt, idet den hele Drift herved lettes og Tilskyndet med det tjenende Personale bliver lettere, naar Transporten sker ad nøje bestemte Veje. Et saadant Spor anlæg findes f. Eks. ved Sindshygeanstalten ved Middelfart, men mangler ganske ved den her ommeldte Anstalt.

ad 5. Cellernes Opvarmning.

Denne sker gennem et Kanalopvarmningsanlæg ved varmt Vand fra en Damptrykskedel, men dels er dette System forældet og uøkonomisk og dels bestaa Varmrørene af glatte Støbejernsrør, der optage megen Varme i sig og kun vanskeligt afgive den igen, saaledes at det hele Opvarmningsapparat maa kaldes forsejlet. Om